

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY
DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
GMINY MIEJSKIEJ KOŚCIAN

S P R A W O Z D A N I E

Z DZIAŁALNOŚCI

ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO
DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ZA 2019 ROK

ORAZ

Z REALIZACJI
„PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
GMINY MIEJSKIEJ KOŚCIAN
NA LATA 2016 – 2025”

Kościan, 14 lutego 2020 r.

I. PODSTAWY PRAWNE FUNKCJONOWANIA.

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277ze zm.).
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz.852 ze zm.)
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U . Nr 209, poz. 1245).
6. Uchwała Nr XXX/323/18 Rady Miejskiej Kościana z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.
7. Zarządzenie Nr 167/19 Burmistrza Miasta Kościana z dnia 2 listopada 2019 r. w sprawie w sprawie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
8. Zarządzenie Nr 168/19 Burmistrza Miasta Kościana z dnia 2 listopada 2019 r. w sprawie Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Kościan
9. Umowa partnerska o współpracy z dnia 01 września 2011 r. zawarta pomiędzy Gminą Miejską Kościan a instytucjami, o których mowa w art. 9 a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy.
10. Uchwała nr XII/136/16 Rady Miejskiej Kościana z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Kościan na lata 2016 - 2025”.

II. SKŁAD ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO.

1. Przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie (3 osoby).
2. Przedstawiciel Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Kościanie.
4. Pedagog placówki oświatowej w Kościanie.
5. Kurator sądowy Sądu Rejonowego w Kościanie.
6. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Kościanie.
7. Przedstawiciel Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kościanie.
8. Przedstawiciel Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Kościanie.

III. CELE FUNKCJONOWANIA.

1. Rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, oparte na współpracy profesjonalnych służb i instytucji zajmujących się problemem przemocy.
2. Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań profilaktyczno-edukacyjnych na terenie miasta Kościana.

IV. REALIZOWANE ZADANIA.

1. Integrowanie i koordynowanie działań służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.
3. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
4. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
5. Wypracowanie metodyki pracy z ofiarami i sprawcami przemocy.
6. Profesjonalne wspieranie merytoryczne rodziny w rozwiązywaniu stanu kryzysowego związanego z przemocą.
7. Monitorowanie sytuacji rodziny do rozwiązania problemu przemocy.
8. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.
9. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.
10. Opracowanie wieloletniej strategii przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
11. Monitorowanie i ewaluacja programu.
12. Sporządzanie sprawozdań i statystyk z działań prowadzonych w danym roku.

V. SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE O FUNKCJONOWANIU ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I PRACY GRUP ROBOCZYCH W 2019 R.

1. Zgodnie z art. 9 a pkt 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w 2019 r. zorganizowano cztery spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego; 17 kwietnia, 2 lipca, 3 października i 13 grudnia. Tematem spotkań były m. in.:
 - 1) projekt sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych za rok 2018,
 - 2) plan pracy Zespołu Interdyscyplinarnego na 2019 r.,
 - 3) zarządzenie ws. funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego, w związku ze zmianą składu osobowego,
 - 4) zasady stosowania Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady(UE) w sprawie ochrony danych osobowych (RODO) w pracy Zespołu Interdyscyplinarnego,
 - 5) zgłoszenie członków Zespołu do projektu pn.”Prowadzenie superwizji dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie”,
 - 6) realizacja zadań Zespołu i Grup roboczych w kontekście szkolenia pn.”Konsekwencje nadchodzących zmian w procedurze „Niebieska Karta”,
 - 7) wykorzystanie w pracy Grup roboczych psychologicznych i prawnych instrumentów przeciwdziałania cyberprzemocy,
 - 8) założenia do planu pracy Zespołu na 2020 r.
2. Grupy robocze, tworzone dla rozwiązywania problemów związanych z przemocą domową, w indywidualnych przypadkach podejmowały działania polegające na:
 - 1) diagnozowaniu problemu przemocy w rodzinie,
 - 2) wypracowaniu metodyki pracy z ofiarami i sprawcami przemocy,
 - 3) działaniu interwencyjnym, nakierowanym na ochronę ofiar przemocy,

- 4) profesjonalnym wspieraniu merytorycznym rodziny w rozwiązaniu stanu kryzysowego związanego z przemocą,
- 5) monitorowaniu sytuacji rodziny do rozwiązania problemu przemocy.

Pracę Grup roboczych w ujęciu statystycznym oraz działania podejmowane w celu przeciwdziałania przemocy w 2019 r. ilustrują tabele.

Tabela 1. Interwencje kryzysowe - procedura „Niebieskiej Karty”

L.p.	Temat	Liczba w 2018	Liczba w 2019	Dynamika % (4:3)
1	2	3	4	5
1.	„Niebieskie Karty - założone ogółem, w tym przez:	81	73	90,1
	1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie i inne OPS,	2	2	100,0
	2) Komendę Powiatową Policji w Kościanie,	74	62	83,8
	3) Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościanie,	1	0	0,0
	4) placówki oświatowe,	2	1	50,0
	5) placówki służby zdrowia.	2	8	400,0
2.	„Niebieskie Karty” założone bez zgody ofiar.	0	2	0,0
3.	Ustanie przemocy w rodzinie po założeniu „Niebieskiej Karty”.	39	45	115,4
4.	Zakończenie procedury „Niebieskiej Karty”.	46	80	173,9
5.	Liczba aktualnie otwartych NK na dzień 31.12.2019 r.	49	40	81,6

Tabela 2. Ofiary i sprawcy przemocy.

L.p.	Temat	Liczba w 2018	Liczba w 2019	Dynamika
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Ofiary przemocy - ogółem, w tym:	100	87	87,0
	1) kobiety,	63	63	100,0
	2) mężczyźni,	12	12	100,0
	3) dzieci	25	12	48,0
2.	Ofiary przemocy powyżej 60 roku życia.	17	12	70,6
3.	Ofiary przemocy – osoby niepełnosprawne.	18	20	111,1

4.	Sprawcy przemocy – ogółem,	w tym:	83	77	92,8
	1) kobiety,		13	8	61,5
	2) mężczyźni		70	69	98,6

Tabela 3. Spotkania Grup roboczych.

L.p.	Temat	Liczba 2018 r.	Liczba 2019r.	Dynamika
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Spotkania Grup Roboczych.	216	203	94,0
2.	Uczestnicy Grup roboczych:			
	1) pracownicy socjalni,	226	210	92,9
	2) przedstawiciel KPP,	212	211	99,5
	3) przedstawiciel MKRPA,	118	156	132,2
	4) pedagodzy,	42	32	76,2
	5) prawnik,	0	0	0,0
	6) przedstawiciel służby zdrowia,	1	2	200,0
	7) kuratorzy,	4	6	150,0
	8) przedstawiciel PCPR,	3	1	33,3
	9) asystent rodziny,	19	5	26,3
	10) psycholog,	1	6	600,0
	11) inne osoby (np. mediator).	0	0	0,0
3.	Ofiary przemocy lub ich przedstawiciel.	100	90	90,0
4.	Sprawcy przemocy.	73	51	69,9

Tabela 4. Działania podejmowane przez Grupy robocze.

L.p.	Temat	Liczba w 2018 r.	Liczba w 2019 r.	Dynamika
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	W stosunku do ofiar przemocy i ich rodzin:			
	1) pomoc finansowa,	18	15	83,3
	2) bezpłatne posiłki w szkołach i przedszkolach,	16	2	12,5
	3) paczki żywnościowe,	7	0	0,0
	4) odzież,	3	5	166,7
	5) skierowanie do psychologa,	35	34	97,1
	6) skierowanie do prawnika,	35	23	65,7
	7) skierowanie do pedagoga,	11	9	81,8
	8) skierowanie do grupy wsparcia,	9	4	44,4
	9) wprowadzenie do rodziny asystenta,	5	2	40,0
	10) systematyczne wizyty dzielnicowe w rodzinie,	188	238	126,6

	11) objęcie dziecka pomocą psychologiczną - pedagogiczną,	17	9	52,9
	12) skierowanie na bezpłatne badanie lekarskie,	2	0	0,0
	13) skierowanie do Ośrodka Interwencji Kryzysowej,	6	0	0,0
	14) odebranie dziecka zagrożonego i umieszczenie w innej rodzinie,	3	0	0,0
	15) wsparcie mediatora.	0	0	0,0
2.	W stosunku do sprawców przemocy:			
	1) skierowanie do MKRPA,	30	26	86,7
	2) zmotywowanie do podjęcia terapii lub leczenia odwykowego,	31	24	77,4
	3) skierowanie do psychologa,	19	20	105,3
	4) rozmowy interwencyjne,	65	69	106,2
	5) skierowanie sprawy do Prokuratury,	11	10	90,9
	6) współpraca ze sądem,	12	9	75,0
	7) skierowanie sprawy na Policję.	1	0	0,0

Tabela 5. Działania sądu wobec sprawców przemocy.

L.p.	Temat	Liczba w 2018 r.	Liczba w 2019 r.	Dynamika
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Ograniczenie władzy rodzicielskiej.	8	0	0,0
2.	Pozbawienie władzy rodzicielskiej.	0	0	0,0
3.	Zobowiązanie do podjęcia leczenia lub terapii.	9	10	111,1
4.	Wydanie nakazu eksmisji z domu.	0	0	0,0
5.	Wydanie wyroku o karze pozbawienia wolności w zawieszeniu.	1	0	0,0
6.	Ustanowienie kuratora.	4	0	0,0
7.	Zasądzenie alimentów.	5	3	60,0
8.	Objęcie sprawcy programem korekcyjno – edukacyjnym	0	0	0,0
9.	Zakaz zbliżania się sprawcy do ofiary.	1	0	0,0
10.	Wydanie wyroku o karze pozbawienia wolności.	2	0	0,0

3. Wydatki ponoszone na obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych pokrywane są z budżetu Gminy Miejskiej Kościan w części pozostającej w dyspozycji dyrektora Ośrodka. W 2019 r. **koszt obsługi** Zespołu Interdyscyplinarnego wyniósł **69.612,44 zł** i był wyższy od kosztu z roku 2018 o 2.807,24 zł (dyn.104,2 %).

VI. REALIZACJA CELÓW „PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE GMINY MIEJSKIEJ KOŚCIAN NA LATA 2016 - 2025”.

Realizacja zadania własnego gminy nakierowanego na tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przebiegała w oparciu o:

- diagnozę problemu przemocy w rodzinie przeprowadzoną na terenie miasta Kościana w 2016 r.,
- cele szczegółowe „Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025”.

1. Cel 1. „Zapewnienie skutecznej i profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy”

- 1) prowadzono Zespół Doradztwa Rodzinnego, świadczący pomoc psychologa, prawnika, pedagoga ofiarom przemocy,
 - a) do skorzystania z porad ww. specjalistów motywowano 66 osób. Z porad skorzystało w 2019 r. 19 ofiar przemocy i 47 członków ich rodzin,
 - b) wskazywano instytucje udzielające pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz motywowano do podjęcia terapii lub leczenia odwykowego. W 2019 r. wydano 26 skierowań do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz motywowano do terapii 24 osoby,
- 2) w Klubie Integracji Społecznej tworzone grupy wsparcia dla osób doznających przemocy. W ramach „Akademii świadomego rodzica” udzielono wsparcia 20 rodzicom bądź opiekunom oraz pośrednio ich rodzinom liczącym 61 osób. Przeprowadzano rozmowy ze wszystkimi osobami doznającymi przemocy,
- 3) skierowano asystentów rodziny do 2 środowisk dotkniętych zjawiskiem przemocy,
- 4) udzielono pomocy materialnej 17 osobom, w tym 2 dzieci finansowano obiady w szkołach lub przedszkolach,
- 5) informowano o miejscach i instytucjach udzielających wsparcia ofiarom przemocy,
- 6) monitorowano sytuację rodzin dotkniętych problemem przemocy.

2. Cel 2. „Zmiana postaw społecznych, uwrażliwianie na temat zjawiska przemocy”.

- 1) rozpowszechniano ulotkę informacyjną o instytucjach wspierających i udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie (szkoły, przychodnie, urzędy itp.),
- 2) współpracowano z pedagogami szkolnymi w zakresie podnoszenia wiedzy o problemie przemocy w rodzinie,
- 3) zorganizowano szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego, Grup roboczych i pracowników oświaty oraz warsztaty dla młodzieży szkolnej nt. ”Psychologiczne i prawne instrumenty w zakresie przeciwdziałania cyberprzemocy”.

3. Cel 3. Sprawne diagnozowanie zjawiska przemocy.

- 1) współpracowano z różnymi instytucjami w sytuacji podejrzenia wystąpienia przemocy w rodzinie (wymiana informacji o podejrzeniu stosowania przemocy, tworzenie Grup roboczych i zapewnienie rodzinom wsparcia),

- 2) podnoszono kwalifikacje kadr zajmujących się zjawiskiem przemocy. W szkoleniach nt. „Praca socjalna z osobą doświadczającą przemocy w rodzinie”, „Konsekwencje zmian zachodzących w procedurze Niebieska karta”, „Nawiązanie i podtrzymywanie kontaktu z klientami w czasie interwencji związanej z wszczęciem procedury Niebieska karta” uczestniczyło 5 osób,
- 3) uczestniczono w konferencji pn. „Formy wsparcia osób uwikłanych w przemoc w rodzinie – jak skutecznie pomagać”.

4. Cel 4. Oddziaływanie na sprawców przemocy.

- 1) motywowanie sprawców przemocy uzależnionych od alkoholu do zachowania abstynencji,
- 2) kierowanie osób uzależnionych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) wskazywanie instytucji udzielających pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym.

VII. WNIOSKI.

1. Analiza pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych pozwala sformułować następujące wnioski:
 - 1) w roku 2019 r. zmniejszyła się liczba spraw wszczętych w związku z wdrożeniem procedury „Niebieska Karta” o 8 (dynamika 90,1 %). Prowadzono postępowanie w sprawie 122 Kart, w tym: z roku 2018 – 49 Karty, z roku 2019 – 73 Kart. W ocenie członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych przyczyną takiej sytuacji jest:
 - a) wzrost świadomości ofiar przemocy; brak zgody na stosowanie wobec nich przemocy i wiedza o możliwości szukania pomocy w instytucjach do tego powołanych,
 - b) czujność służb publicznych (pracownicy socjalni, funkcjonariusze policji itp.),
 - c) wypracowanie modelu współpracy między instytucjami; pojawił się jasny i sprawny przepływ informacji, dotyczący sytuacji rodziny w kryzysie,
 - d) brak społecznej zgody na tolerowanie zachowań agresywnych,
 - 2) w wyniku działań interwencyjnych i merytorycznego wsparcia środowisk dotkniętych przemocą odnotowano ustanie przemocy w 45 rodzinach, co można uzasadnić:
 - a) większą skutecznością i wykorzystaniem potencjału różnych instytucji uczestniczących w rozwiązywaniu problemu przemocy,
 - b) zwiększeniem poczucia bezpieczeństwa osób poszkodowanych i ograniczenie poczucia bezkarności sprawców przemocy,
 - c) wykorzystaniem nowych instrumentów w zwalczaniu zjawiska przemocy (koordynacja działań instytucji, kierowanie do psychologa, kierowanie spraw o stosowaniu przemocy na policję i do prokuratury itp.),
 - d) zwiększenie poczucia wzajemnego, profesjonalnego wsparcia służb i instytucji, uczestniczących w rozwiązywaniu problemu przemocy.
2. Analiza badanych przypadków przemocy nadal wskazuje na „nieuświadomianą przemoc”, tj. zachowania w sferze psychicznej, ekonomicznej, a nawet fizycznej, które

w powszechnej świadomości nie są traktowane jako przemoc domowa. Stąd potrzeba kontynuowania i wdrażania nowych przedsięwzięć nakierowanych na edukację i profilaktykę w zakresie przemocy w rodzinie, przy zaangażowaniu podmiotów, działających w obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej (lokalne instytucje publiczne, placówki oświatowe, służba zdrowia i organizacje pozarządowe).

3. W ocenie członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych program ochrony ofiar przemocy, obejmujący działania terapeutyczne, poradnictwo, pomoc finansową itp., realizowany jest w sposób prawidłowy, jednakże występują trudności w realizacji działań wobec sprawców przemocy. W systemie zapobiegania zjawisku przemocy brak skutecznych narzędzi oddziaływania na sprawców.

Kościan, 2020 – 02 – 28

Opracował:
M. Lubińska

